

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Matkalle Sallaan ry suhtautuu alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon neutraalisti mutta samalla kriittisesti ja edellyttää, että mahdollisen veron tuotot jäisivät kunnan alueelle ja kohdentuisivat paikallisen matkailuympäristön, infrastruktuurin ja kestävän matkailun kehittämiseen. Matkailun kasvu on lisännyt paineita kuntien perusinfrastruktuurille, kuten reittien kunnossapidolle, jätehuollolle, pysäköintialueille, opastukselle ja luontokohteiden ylläpidolle. Tässä tilanteessa matkailijavero voisi toimia keinona tasapainottaa matkailun hyötyjen ja kustannusten jakautumista sekä vahvistaa matkailualueiden mahdollisuuksia vastata kasvavaan matkailukysyntään hallitusti ja pitkäjänteisesti.

Matkalle Sallaan ry katsoo, että matkailijaveron mahdollinen käyttöönotto edellyttää huolellista suunnittelua sekä veron vaikutusten arviointia ennen mahdollisia päätöksiä. Sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset on syytä selvittää kattavasti, jotta veron kokonaisvaikutukset matkailuelinkeinoon, kuntatalouteen ja alueelliseen kilpailukykyyn voidaan ymmärtää riittävän hyvin. Kokeiluluonteista toteutusta voidaan pitää perusteltuna tapana edetä erityisesti alueilla, joilla matkailun volyymit ovat suuria ja matkailun aiheuttama kuormitus kunnalliselle infrastruktuurille on merkittävää. Kokeilun avulla voidaan kerätä käytännön kokemuksia veron toimivuudesta ja vaikutuksista ennen mahdollista laajempaa käyttöönottoa.

Erityisesti valtakunnallisen, kaikille alueille yhtenäisesti sovellettavan veromallin osalta on tärkeää huomioida alueiden erilaiset lähtökohdat. On myös tunnistettava, että matkailijaverolla voi olla vaikutuksia yritysten kilpailukykyyn sekä matkailualan toimintaedellytyksiin. Lisäksi veron käyttöönotto voi lisätä sekä kuntien että yritysten hallinnollista kuormitusta, mikä tulee huomioida järjestelmää suunniteltaessa. Toisaalta oikein mitoitettulla ja selkeästi toteutetulla matkailijaverolla voidaan luoda kunnille uusia mahdollisuuksia rahoittaa matkailun kehittämistä ja matkailuympäristön ylläpitoa.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Matkailijavero voisi tarjota kunnille lisäresursseja matkailun edellyttämien palveluiden, infrastruktuurin ja ympäristön ylläpitoon sekä kehittämiseen. Tämä tukisi matkailuympäristön laatua, parantaisi asiakaskokemusta ja vahvistaisi alueen veto- ja pitovoimaa pitkällä aikavälillä. Erityisesti matkailukunnissa, joissa matkailun määrä on kasvanut nopeasti, lisärahoitus voisi helpottaa paineita kunnalliselle perusinfrastruktuurille, kuten reiteille, jätehuollolle, pysäköintialueille ja opastukselle. Lisäksi matkailijavero voisi lisätä paikallisyhteisön hyväksyntää matkailua kohtaan, mikäli matkailun tuottamat hyödyt näkyisivät konkreettisesti kuntalaisten arjessa ja palveluissa.

Samanaikaisesti matkailijaveron käyttöönottoon liittyy kuitenkin myös riskejä. Matkailun hintaherkkyys voi kasvaa erityisesti kotimaan matkailussa, mikä saattaa vaikuttaa kysyntään. Lisäksi veron kerääminen ja raportointi voivat lisätä yritysten hallinnollista kuormitusta, mikä on erityisen haasteellista pienille yrityksille. Myös alueellinen epätasapaino on huomioitava, sillä jos osa kunnista ottaa veron käyttöön ja osa ei, voi syntyä kilpailutilanne, joka ohjaa matkailijoita verottomille alueille ja heikentää veroa soveltavien kuntien kilpailuasemaa. Näiden tekijöiden vuoksi veron suunnittelussa ja toteutuksessa on tärkeää kiinnittää huomiota kohtuullisuuteen, selkeyteen ja alueelliseen yhteensovitukseen.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Kokeiluluonteinen käyttöönotto on kannatettava ja vastuullinen tapa edetä. Kokeilun tulisi olla määräaikaan, vapaaehtoinen, ja selkeillä vaikutusten seurantakriteereillä varustettu. Kokeilulla tulisi kerätä tietoa matkailijaveron vaikutuksista matkailukysyntään, yritysten toimintaan, kuntatalouteen sekä asukkaiden suhtautumiseen matkailuun. Lisäksi kokeilu mahdollistaisi hallinnollisten käytäntöjen testaamisen ennen mahdollista laajempaa käyttöönottoa.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron keskeisenä tavoitteena tulisi olla muun muassa matkailun edellyttämän infrastruktuurin rahoituspohjan vahvistaminen sekä kestävän matkailun toteutumisen tukeminen käytännön tasolla. Veron avulla voitaisiin parantaa esimerkiksi reittien, luontokohteiden, opastuksen, pysäköintialueiden ja muiden matkailua palvelevien rakenteiden ylläpitoa ja kehittämistä, mikä on keskeistä matkailuympäristön laadun ja turvallisuuden kannalta. Samalla matkailijavero voisi edistää matkailun sosiaalista hyväksyttävyyttä lisäämällä paikallisyhteisön kokemusta siitä, että matkailun hyödyt palautuvat näkyvästi kunnan ja asukkaiden hyväksi. Kunnan elinvoiman näkökulmasta vero voisi toimia välineenä, jolla tuetaan matkailun pitkäjänteistä kehittämistä, yritystoiminnan edellytyksiä ja työpaikkojen säilymistä. Sallan kaltaisessa kunnassa matkailijavero olisi ensisijaisesti kehittämistyökalu, jonka avulla voidaan ohjata matkailun kasvua

hallitusti ja varmistaa, että matkailun myönteiset vaikutukset toteutuvat ilman, että paikalliset resurssit, ympäristö tai peruspalvelut ylikuormittuvat.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan tasapainoista kehitystä, jossa ympäristön kantokyky, paikallisyhteisön hyvinvointi ja matkailuelinkeinon taloudellinen toiminta tukevat toisiaan pitkällä aikavälillä. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi luonnonympäristön kulumisen hallintaa, reittien ja luontokohteiden säännöllistä kunnossapitoa, jätehuollon ja siisteyden kehittämistä, esteettömyyden ja saavutettavuuden parantamista sekä turvallisen ja toimivan matkailuympäristön varmistamista. Lisäksi kestävään matkailuun kuuluu paikallisen työvoiman ja palveluiden hyödyntäminen, paikallisen osaamisen vahvistaminen sekä sen varmistaminen, että matkailun hyödyt jakautuvat alueella mahdollisimman laajasti ja tukevat paikallisyhteisön elinvoimaa.

Matkailijavero voisi toimia konkreettisena välineenä näiden tavoitteiden edistämisessä tarjoamalla kunnille ennakoitavamman ja pitkäjänteisemmän rahoituspohjan kestävyttä tukeville toimenpiteille. Tämä mahdollistaisi suunnitelmallisen kehittämistyön sen sijaan, että kestävyteen liittyvät investoinnit jäisivät yksittäisten hankerahoitusten tai yritysten vastuulle. Oikein kohdennettuna matkailijavero voisi tukea sekä ympäristönsuojelua että matkailun laatua parantavia ratkaisuja, mikä vahvistaa alueen vetovoimaa ja kilpailukykyä samalla kun paikallisten asukkaiden elinympäristö ja hyvinvointi turvataan.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Matkailijaveron tulisi olla maltillinen ja kilpailukykyä huomioiva. Perusteltuna tasona voidaan pitää esimerkiksi noin 2-3 euroa per henkilö per yö.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Matkailijaveron tulisi kohdistua kaikkiin kaupallisiin majoitusmuotoihin yhdenvertaisesti kilpailuneutraliteetin ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa hotelleja, lomamökkimajoitusta, leirintäalueita sekä erilaisten alustapalvelujen kautta tapahtuvaa lyhytaikaista vuokrausta. Yhtenäinen soveltaminen ehkäisee markkinavääristymiä ja estää tilanteita, joissa eri majoitusmuodot asetetaan eriarvoiseen asemaan. Samalla se tukee veron hallinnollista selkeyttä ja valvottavuutta.

Sen sijaan matkailijaveron ei tulisi koskea yksityistä, ei-kaupallista majoittamista, pitkäaikaista asumista tai työperäistä majoitusta. Näissä tapauksissa kyse ei ole varsinaisesta matkailupalvelusta, eikä veron soveltaminen olisi tarkoituksenmukaista. Rajauksen selkeys on tärkeää, jotta veron soveltaminen on ymmärrettävää, ennakoitavaa ja hallinnollisesti toimivaa.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

On perusteltua, että kunnille annetaan mahdollisuus päättää matkailijaveron käyttöönotosta paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden perusteella. Matkailun volyymi, rakenne, sesonkiluonteisuus sekä matkailun aiheuttama kuormitus kunnalliselle infrastruktuurille vaihtelevat huomattavasti eri puolilla Suomea, minkä vuoksi yhdenmukainen valtakunnallinen ratkaisu ei välttämättä vastaa kaikkien alueiden todellisia tarpeita.

Kuntakohtainen harkintavalta mahdollistaa sen, että veroa voidaan soveltaa niillä alueilla, joilla matkailun vaikutukset ja kehittämistarpeet ovat suurimmat, samalla kun vältetään tarpeettoman lisärasituksen kohdistaminen alueille, joilla matkailun mittakaava on pienempi. Paikallinen päätösvalta tukee myös kuntien strategista kehittämistyötä ja vahvistaa veron hyväksyttävyyttä paikallistasolla, kun ratkaisut perustuvat alueellisiin lähtökohtiin ja vuoropuheluun matkailuelinkeinon kanssa.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Matkailijaveron soveltaminen yhtenäisesti koko kunnan alueella on selkein, läpinäkyvin ja oikeudenmukaisin ratkaisu. Kunnan sisäinen alueellinen rajausta voisi aiheuttaa merkittäviä hallinnollisia haasteita veron toimeenpanossa ja valvonnassa sekä lisätä tulkinnanvaraisuutta veron soveltamisessa. Lisäksi osittainen alueellinen soveltaminen saattaisi johtaa epätasapuoliseen kohteluun majoitusyritysten välillä ja vääristää kilpailua kunnan sisällä, jos osa toimijoista olisi veron piirissä ja osa sen ulkopuolella. Yhtenäinen kuntatasoinen malli on myös matkailijoiden näkökulmasta selkeämpi ja helpommin ymmärrettävä, mikä tukee veron hyväksyttävyyttä ja vähentää käytännön toteutukseen liittyviä epäselvyyksiä.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Sesonkikohtainen matkailijaveron soveltaminen voisi kohdistaa maksun erityisesti niihin ajankohtiin, jolloin matkailun määrä ja siitä aiheutuva kuormitus kunnalliselle infrastruktuurille ovat suurimmillaan. Käytännössä tällainen malli kuitenkin lisäisi merkittävästi maksun hallinnollista monimutkaisuutta sekä kunnille että yrityksille, ja voisi aiheuttaa epäselvyyttä veron soveltamisessa eri ajanjaksoina. Lisäksi sesonkirajojen määrittely voi olla haastavaa erityisesti alueilla, joilla matkailu jakautuu useisiin eri sesonkeihin vuoden aikana. Näistä syistä yksinkertainen, ympärivuotinen ja ennakoitava malli on toimivin ratkaisu, sillä se tukee hallinnollista selkeyttä, ennakoitavuutta ja matkailijoiden tasapuolista kohtelua.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Kunnille tulisi jättää kohtuullinen harkintavalta matkailijaveron soveltamiseen liittyvissä keskeisissä kysymyksissä, kuten veron tasossa ja käyttöönoton ajankohdassa, kuitenkin valtakunnallisten

reunaehtojen ja yhteisten periaatteiden puitteissa. Tämä mahdollistaa sen, että kunnat voivat huomioida paikalliset olosuhteet, matkailun volyymin, sesonkiluonteisuuden sekä alueelliset kehittämistarpeet omassa päätöksenteossaan. Samanaikaisesti on kuitenkin tärkeää varmistaa, ettei paikallinen liikkumavara johda liian suuriin eroihin kuntien välillä, mikä voisi heikentää järjestelmän selkeyttä, ennakoitavuutta ja yhdenvertaisuutta matkailijoiden ja yritysten näkökulmasta. Selkeä valtakunnallinen kehys yhdistettynä rajattuun paikalliseen harkintavaltaan tukee sekä järjestelmän toimivuutta että sen hyväksyttävyyttä eri alueilla.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

-

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

-

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on Sallalle keskeinen elinkeino, joka tukee kunnan elinvoimaa, työllisyyttä ja palvelurakenteen säilymistä merkittävästi. Harvaan asutulla alueella matkailun merkitys korostuu erityisesti, sillä se luo työpaikkoja sekä suoraan matkailuyrityksissä että välillisesti muun muassa kaupan, logistiikan, rakentamisen ja palvelualojen parissa. Matkailu tuo alueelle ulkopuolista rahavirtaa, joka vahvistaa paikallista taloutta ja veropohjaa sekä mahdollistaa palveluiden säilymisen myös kuntalaisten käyttöön. Lisäksi matkailu parantaa kunnan tunnettuutta ja vetovoimaa, mikä tukee uusien asukkaiden ja yritysten sijoittumista alueelle. Sallan kaltaisessa kunnassa matkailu on olennainen osa kokonaisvaltaista aluekehitystä ja pitkän aikavälin elinvoimaa.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Maltillinen ja selkeästi perusteltu matkailijavero ei todennäköisesti aiheuttaisi merkittävää laskua matkailukysynnässä, mikäli veron tuottoja käytetään näkyvästi matkailuympäristön laadun, palveluiden ja infrastruktuurin parantamiseen. Kun matkailijat kokevat saavansa vastinetta maksulle esimerkiksi parempina reitteinä, siistimpänä ympäristönä, sujuvampina palveluina ja turvallisempina kohteina, vero voi jopa vahvistaa alueen vetovoimaa pitkällä aikavälillä. Sen sijaan liian korkea, epäselvästi viestitty tai heikosti perusteltu matkailijavero voi heikentää alueen kilpailukykyä ja vaikuttaa erityisesti hintaherkkään kysyntään, kuten kotimaan matkailuun ja lyhyisiin vapaa-ajan matkoihin. Tämän vuoksi veron mitoituksessa ja toteutuksessa on tärkeää huomioida alueen kilpailutilanne, matkailun rakenne sekä matkailijoiden hintaherkkyys, jotta vaikutukset vetovoimaan pysyvät hallittavina.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Matkailijaveron käyttöönotto vaikuttaisi alueen yrityksiin sekä suoraan että välillisesti. Yritysten näkökulmasta vero tuo mukanaan lisävelvoitteita veron keräämiseen ja raportointiin liittyen, mikä

lisää hallinnollista työtä erityisesti pienissä yrityksissä. Samanaikaisesti matkailijaveron tuottojen kohdentaminen infrastruktuuriin, palveluiden ja matkailuympäristön kehittämiseen voi pitkällä aikavälillä parantaa yritysten toimintaympäristöä, asiakaskokemusta ja alueen kilpailukykyä. Tämä voi tukea yritysten liiketoiminnan kasvua ja kannattavuutta.

Asukkaiden näkökulmasta matkailijavero voi lisätä matkailun sosiaalista hyväksyttävyyttä, mikäli matkailun tuottamat hyödyt näkyvät konkreettisesti paikallisessa arjessa esimerkiksi parempina palveluina, siistimpänä ympäristönä ja toimivampana infrastruktuurina. Kun matkailun vaikutukset koetaan tasapainoisina ja oikeudenmukaisesti jakautuneina, matkailun ja paikallisyhteisön välinen vuorovaikutus vahvistuu, mikä tukee alueen pitkän aikavälistä kehitystä.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Matkailijaveron vaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, millä laajuudella ja millä periaatteilla lähialueen kunnat ottavat veron käyttöön. Mikäli veroa sovelletaan vain yksittäisissä kunnissa ilman alueellista yhteensovitusta, voi syntyä kilpailutilanne, jossa matkailukysyntä ohjautuu herkästi tietyille, vailla matkailijaveroa oleville alueille. Tämä voi heikentää veroa soveltavien kuntien kilpailuasemaa ja vääristää matkailumarkkinoita alueellisesti.

Yhtenäinen tai alueellisesti koordinoitu veromalli puolestaan vähentäisi kilpailuhaittoja ja tukisi matkailun tasaisempaa jakautumista alueella. Yhteensovitettu lähestymistapa parantaisi myös veron ennakoitavuutta yritysten ja matkailijoiden näkökulmasta sekä helpottaisi viestintää ja hallinnollista toteutusta. Alueellisen yhteistyön merkitys korostuu erityisesti matkailualueilla, joissa matkailijoiden liikkuminen kuntarajojen yli on yleistä ja matkailukohteet muodostavat toiminnallisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailijaveroa tulisi tarkastella osana laajempaa kokonaisuutta, jossa matkailu- ja majoitustoimintaan kohdistuu jo ennestään useita veroja ja maksuja. Tästä syystä matkailijavero tulisi nähdä ensisijaisesti täydentävänä toimenpiteenä, ei korvaavana tai päällekkäisenä ratkaisuna. Kokonaisverorasituksen kohtuullisuus on keskeinen tekijä matkailuyritysten kilpailukyvyyn, kannattavuuden ja investointihalukkuuden kannalta, erityisesti alueilla, joissa toiminta on vahvasti sesonkiluonteista ja katteet voivat olla pieniä.

Mikäli matkailijavero otetaan käyttöön, sen mitoituksessa ja toteutuksessa on tärkeää huomioida toimialan kokonaisverorasitus sekä varmistaa, ettei uusi vero heikennä kohtuuttomasti yritysten toimintamahdollisuuksia tai matkailun hintakilpailukykyä kansallisesti ja kansainvälisesti. Selkeä ja ennakoitava malli tukee yritysten pitkäjänteistä suunnittelua ja investointeja sekä edistää koko matkailualan kestävä kehitystä.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

-

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Sairanen Milla
Matkalle Sallaan ry

Laiho Satu
Matkalle Sallaan ry - Toiminnanjohtaja / Matkalle Sallaan ry